

Ode aan duurzaam papier

De misverstanden over papier zijn de wereld niet uit. Zo zou papier geen lang leven meer beschoren zijn of leidt de productie ervan tot ontbossing.

Niets is minder waar. Papier is een duurzaam product dat in harmonie leeft met mens en natuur. Er worden geen bossen vernietigd voor papierproductie, er komen er juist bij. In Europa steeg het bosareaal sinds 1950 met maar liefst 30%. Papier blijft een uitverkoren drager van emoties, ideeën en projecten. Het past zich perfect aan onze nieuwe behoeften aan.

Om dit in de verf te zetten nodigde het Paper Chain Forum, het Belgische informatieplatform van de volledige papierketen, in 2013 mensen uit om een ode aan papier te schrijven. De actie werd een groot succes en toont ten volle aan dat de relatie van het publiek met papier nog steeds zeer innig en intens is.

Uit de vele inzendingen bundelden we in dit boek een aantal odes aan papier van jong en oud, bekende Belgen en geïnspireerde enthousiaste papiergebruikers.

We zijn immers fier op papier en de vele uitingen van liefde, waardering en nut die ons bereikten. Papier vindt en verdient zijn plaats in onze gedigitaliseerde wereld en is niet weg te denken uit ons dagelijks leven.

Wij nodigen u graag uit om te genieten van deze 'Ode aan Papier' en wensen u veel leesplezier!

Firmin François
Voorzitter PCF

Marc Van den Eynde
Ondervoorzitter PCF

Colofon

Uitgave:

Paper Chain Forum
www.paperchainforum.org

Verantwoordelijke uitgever:

Marc Van den Eynde
306 Louizalaan - B 1050 Brussel
Tel +32 (0)2 626 98 29

Coördinatie en eindredactie:

UPR Corporate - www.upr.be/corporate

Vormgeving:

Jef Vingerhoets - www.vingerhoets.com

Drukwerk:

Drukkerij De Bie - www.debie.net

Dit boek werd gedrukt op gecertificeerd papier

Kaft: Cyclus Offset 350gr FSC

Binnenwerk: Cyclus Offset 100gr FSC

Odes

Johnny Thijs	5
Jan Hautekiet	5
Mieke Van Raamdonck	6
Christiana Moons	6
Guillaume Van der Stighelen	7
Mark Eyskens	8-9
Virginie Claes	10
Linda De Bie	11
Kris Peeters	12
Joke Schauvliege	12
Sabine De Vos	13
Christophe Stienlet	14-15
Marc de Bel	16
Jean-Paul Mulders	16
Herman Konings	17
Christian De Coninck	17
Astrid Faelens	18
Irma Beckers	18
Margareta Lever	19
Britt De Potter	19
Anke Van Eeckhout	19
Elly Plak-Ursem	20
Christine Van Middeltem	21
Anoniem	22
Dirk Bracke	23
Stan van Regenmortel	23
Elke Evenblij	24
Nancy Meelens	25
Derrel Niemeijer	26
Anoniem	26
Leen Pil	27
Liliane Melis	27
Trui Moerkerke	28

Dagelijks glijden er miljoenen brieven in de brievenbus. Daar kijken mensen naar uit, want aan het papier worden graag emoties toevertrouwd. Papier draagt liefde, verwachtingen en hoop.

Wie papier en pen hanteert, neemt zijn boodschap en ook de bestemming heel ernstig. Een brief op papier is een statement, geen vluchtig bericht of plotse inval.

Met papier kies je er voor om de tijd te nemen, de ruimte om na te denken, woorden te wikken en te wegen. En dat ene woord is dan misschien net waarom iemand zijn of haar brievenbus vol verwachting leegmaakt.

Johnny Thijs

Papier hier

In de Efteling smeekt Holle Bolle Gijs al jaren: "Papier hier!"

Ik kan alvast geen dag beginnen zonder het gevoel van een papieren krant in mijn nog half slapende hand. Papier kan dik zijn, dun zijn, vuil, gekreukt, gekleurd, beduimeld, gescheurd, geschept, handgeschept,... En we hebben het overal nodig, tot in het kleinste kamertje. Zonder papier ben ik niet. Het is mijn hoogste goed en daarom pleit ik voor veel gebruik én hergebruik.

Van harte

Jan Hautekiet

Ik ben 50+

Nee, lezen op PC is niet voor mij
Geef mij maar een boek
Ik word verward door de kaft
de titel doet me ontwaken
Mijn handen strelen de pagina's
Mijn neus snuift de geur
Ogen strelen de woorden
Mijn hoofd is een film van beelden
Een boek doet mijmeren
Een boek geef je door

Van moeder naar dochter.

Heerlijk toch

Traditie...?? Eentje om zeker bij te houden

Ik kreeg verhalen van vader
boekenliefde van moeder
ik ben zalig verwend
Met veel plezier
zet ik deze voort!

Mieke Van Raamdonck

Kom hier
papier!
dat ik je kan betasten
dat ik je kan belasten
met mijn gedachtengoed:
ik hou van jou
zelfs ook als het niet moet.

Kom hier
papier!
dat ik je kan beschrijven
dat ik je kan beklijven
met amoureuus gedoe:
ik hou van jou
zelfs met mijn ogen toe.
1-2-3-4
kom hier, papier!
Papier, kom hier!

Christiana Moons

Mijn gedachten
hebben de geur
van papier.
Soms verfrommeld
soms vies soms maagdelijk wit
of doorweekt
van vocht of
van zever of
van verdriet
dat wel zal
opdrogen
maar toch
vlekken achterlaat.
Mijn gedachten
zijn van mij
tot het papier
ze afpakt.
En dan mag jij ze
hebben.
Hebben.
Hebben

Guillaume Van der Stighelen

Ultiem gedicht op papier

Het is tijd voor een nieuw gedicht,
één ultiem dat nooit meer geschreven
worden zal na deze dag.
Eén met nog pen en veel inkt,
één dat nog één keer op papier,
op wit, blanc cassé, gerecycleerd
papier en op perkament, op papyrus
en zeker op Chinees
dubbel geschept rijstpapier,
geschreven werd en gecomponeerd
in nachten en in dagen,
uit angst en vrees om ooit
te verdwijnen, op te lossen,
te verzwinden in het nooit gelezen,
stofferige, onbeperkte archief
van de tijd, die alles maalt
en om niets maalt:
de grote slokop die niets vergeeft,
die niets meer weggeeft
en alles ongenadig verteert.

Eenkel nog één met bloed geschreven
gedicht, gedacht, bedreven
als een zonde die het daglicht schuwt,
heeft een waterkans te blijven
en ondanks alles te bekijken
en niet in winden te verwaaien
maar wel in vuren, nooit aangestoken,
uit woorden op te laaien.
En nieuw gedicht, een laatste maal
niet getikt, getokkeld en gemikt
op het verdomde computerscherm,
dat glimt en glanst en grijnst,
en dat steeds blinkt als een wit
zwart gat vol genadeloze zwaartekracht,
waarop het gedicht uiteenspat
in gensters van nog smeulend vuur.
Eén nieuw gedicht van hartenbloed
gestort, gemorst op een zakelijke laptop
is verkwist en wellicht weldra uitgewist.

Toch is het tijd, de hoogste tijd,
want tij en ontij zijn bijna nabij,
voor één nieuw, één nieuwer,
één allernieuwst en ongehoord gedicht,
dat alle anderen ooit geschreven
in de schaduw stellen zal,
dat zo neerbliksemend zal zijn,
zo oogverblindend, keel toesnoerend,
hartverpulverend dat niemand op de planeet
het ooit zal durven te lezen
ook al brandt hij van wellust,
gensters spuiend, schroeiend, nooit geblust:
één gedicht zonder gewicht
gemaakt uit enkel licht.
Het gedicht zal als een oerknal
openbarsten in een nieuw heelal
en het geheim onthullen dat overal
en altijd tot op heden werd verhuld.

“Het leven is inderdaad een dodelijke ziekte,
die bovendien seksueel overdraagbaar is.
Het leven is een dodelijke kwaal
en toch is het geprezen bovenal,
omdat er zoiets als de liefde is,
een onwezenlijke zijnservaring,
die ons toelaat tijd en ruimte te overstijgen
en te verslaan en op te gaan
in wat onze toegankelijkheid
geheimzinnig eeuwig maakt”.

Mark Eyskens

Liefste papier,

Het lijkt tegenwoordig zo normaal...
overstappen op digitaal.

Maar ik heb zeker geen spijt van onze dagelijkse ontmoeting aan het ontbijt.

Door jou leer ik de wereld kennen met je klinkende krantenkoppen.

*En dat met een dampend kopje koffie. . . ja!
Die gezelligheid kan het digitale echt niet kloppen.*

En toch lijkt het tegenwoordig zo normaal...
overstappen op digitaal.

*Zacht, ruw, gebroken wit. . . ik pak je vast. . . kan je ruiken, plooiën en voelen.
Is dat wat ze met veelzijdig bedoelen?*

Je toont me altijd van mijn beste klant, mooi afgedrukt in een magazine of krant.

*Je bent mij echt dierbaar: mijn geboortekaartje, eerste nieuwjaarswens, diploma,
trouwboek - dankzij jou - nog steeds tastbaar.*

Is het dan wel zo normaal...
overstappen op digitaal.

*Want eerlijk, beste lezer, geef nu toe:
een vlieg doodslaan met een tablet. . . ?
Ik zou niet weten hoe!*

Virginie Claes

Papierliefde

Opeens was je daar
als uit het niets
onbeschreven uitnodigend
een invulbare onenigheid
je twijfelend verkennend met gekrabbel
ontsproot je mijn integere zijn
doordrongen met woorden en gedachten
onze momenten steeds intiëmer
tot mijn liefde er onuitwisbaar stond
zwart op wit mijn zielsverwant

Mijn vloeiend strelen opgezongen
je geur en vezels binnendringend
het ritmisch gekras tussen ons
fluistert het geruststellend geluid
van veilig thuiskomen
Ik ben er

En dan
totaal onverwacht
uitreikend naar een tedere omhelzing
sneed één van je scherpe kantjes
diep
een wijd gapende wonde
niet één straaltje helder zuiver bloed
maar snerpande pijn en opwellende tranen
die de inkt oplossen en de vezels opzwellen
en mijn woorden betekenisloos vervagen

Mijn schrijvershand gekwetst
mijn vertrouwde pen opzijgeschoven
de verscheurende stilte tussen ons
schreeuwt het onhoorbaar geluid
van verlammeende eenzaamheid
Ik ben niet meer

En toch
blijf ik je koesteren
want in mijn hart
ben je gevrijwaard
Ik sla je beschreven bladzijde om
en voor mij
opnieuw jij
een invulbare oneindigheid
onbeschreven uitnodigend

Linda De Bie

De stapels op mijn bureau
en de boeken op de kast.

De nota's van mijn medewerkers
of het kattebelletje van mijn vrouw.

Papier is zelfs in deze digitale tijden
onmisbaar voor mij.

Het is ontspanning & werk, achteloos & essentieel,
lezen & gelezen worden.

Weinig zaken die een mensenleven zo kenmerken,
als de "paper trail" die we nalaten.

Kris Peeters

Ik ben opgegroeid in een huis vol boeken.
De geur en de sfeer vergeet ik nooit.
De herinneringen koester ik, als een kostbaar goed.
Ook al stimuleer ik de e-boeken, ze kunnen
makkelijk samenleven met die oude, immer loyale en
betrouwbare vriend, papier. Papier zal overleven, net
als internet televisie niet heeft vervangen.
Een e-mail zal ook nooit de brief vervangen.

Joke Schauvliege

Ode aan Papier (en Pen)

Een mogelijke vertaling
van mijn naam naar het
Chinees.

Een gekoesterde herinnering
aan mijn studententijd
aan de Rijksuniversiteit Gent,
afdeling Oosterse Filologie.

'Gewas op een zanderige
bodem', zou het betekenen.

Ik kan er ook niks
aan doen dat dat nu
net uit de kwast van
de kalligraaf kwam...

Maar de geur van dit broze papier roept terstond
herinneringen op aan
lokale geurend naar hout
en de sigaretten van
de prof, aan dikke cursussen, aan nachtgebraak,
aan LEVEN, toen nog niet
gehinderd door het indringende gerinkel van GSM's.

Geen computer waarover ik dit verhaal zou kunnen schrijven...

Sabine De Vos

胡沙平

P apier,

op jou wordt literatuur geschreven - voor de ene fantastisch, voor de andere gezever,

op jou worden motieven gedrukt, voor de ene knus en warm, voor de andere een reden om kaders op te hangen,

op jou wordt cake gebakken, voor de ene lekker, voor de andere rotzooi,

op jou worden verdragen ondertekend, door ministers, presidenten en koningen, voor de ene een groot succes, voor de andere gewoon protocol,

op jou wordt de unie van mensen bezegeld, voor de ogen van de wet of zelfs god, de ene voelt zich verbonden, de andere gebonden,

op jou wordt door kinderen getekend, gerekend en gekrabbeld, voor de ene het bewijs van genialiteit, voor de andere voer voor psychiatrie,

op jou wordt de naam geschreven van wie en voor wie het pakje is, de ene is blij, de andere gewoon beleefd,

op jou wordt de boete opgemaakt door die ene gedreven agent, voor de ene onterecht voor de andere... ook onterecht,

op jou wordt het diploma vastgelegd, voor de ene een bewijs, voor de andere een trofee,

op jou wordt het grootste, ja zelfs het laatste nieuws gedrukt, voor de ene de waarheid, voor de andere een zoektocht naar fouten,

op jou wordt die partituur geschreven, voor de ene virtuoos, voor de andere lawaai,

op jou wordt het filosofisch testament neergepend, voor de ene een verrassing, voor de andere een verassing,

op jou wordt de rekening gepresenteerd, voor de ene even slikken, voor de andere een glimlach,

maar weet,

papier,

dat ik elke keer opnieuw geniet van jou,
jouw gevoel,
jouw geur,
jouw textuur,

wanneer ik 's avonds gedaan heb,
met mijn grote boodschap.

Christophe Stienlet

Ode aan papier

Toen ik in 1988 research deed voor mijn boek *“De Kracht van Ajajatsoe”*, vroeg ik aan B., mijn vriend en bioloog, die voor een half jaar naar Papoea-Nieuw-Guinea vertrok, om een doodgewoon blad papier aan een kleine Papoea te geven en mij te schrijven hoe het jongetje of meisje daar op reageerde.

Twee maanden later kreeg ik een brief van B. waarin stond dat het jongetje in kwestie heel blij was met het vreemde, voor hem magische geschenk. De geluksvogel maakte er twee kleine gaatjes in en hing het met een gevlochten koordje om zijn hals. Zo opgetut liep hij dan, pronkend als een mannelijke paradijsvogel, door het dorp. In zijn blote blootje met dat A4-blad als een kostbaar sieraad op zijn borst.

Mijn vriend had hier schitterende foto's van genomen, schreef hij ook nog in zijn brief. Die heb ik echter nooit gezien. Kort na het versturen van zijn brief kwam hij om toen zijn jeep in een ravijn belandde.

Sindsdien recycleer ik elk half gebruikt blaadje papier. En dat niet alleen om de oerbossen in Papoea-Nieuw-Guinea mee te helpen redden...

Marc de Bel

Zo'n man ben ik
die houdt van scheermessen en koffiebonen
van zon, de maan
en schapenwolken met wolfshoofden
van vulpennen die over papier schaatsen
en hartstocht inktzwart tot stolling doen komen.

Jean-Paul Mulders

Mijn laptop
houdt niet
van koffie,
ook niet van wijn,
zelfs niet van
een glas water

Herman Konings,
trendwatcher,
houdt van high touch,
en dus van papier!
(en van een rood wijntje)

Ben jij een papierfan of een tabletfan? Lees jij een papieren boek of glijd jij je vinger over de plastic cover van een elektronische boekenlezer waar na een tijd alleen maar glijsporen van vette vingers op te vinden zijn? Of heb je liever een boek? Een papieren ding met een harde of een zachte kaft dat na een tijd volledig beduimd is. Het nec plus ultra: het papieren boek komt tot leven in je handen, je voelt het zachte papier onder je vingers en je herkent dat gevoel. Het voelt identiek aan het uittrekken van het satijnen kleedje van je geliefde. De geur van het papier en de inktreuk kronkelen langzaam naar je neusgaten omhoog en brengen je in een roes van geluk. Het magische van een papieren boek.

Christian De Coninck

Ode aan Papier

Prinsheerlijk

Apart

Passioneel

Inspirerend

Echt!

Ruikt lekker

Astrid Faelens

Je eerste boek
schijft je in je broek!!!
bruin en zwaar.

Als kleuter
verslind je papier
knippen met plezier!!!

Dan naar school
schrijft letters
da's cool!!!

12... al heel wat
je schrijft gedichten
heel gevat!!!

Je jubelt, je geeft het leven door
lezen, lezen, geen gestoor
boeken verslinden
er alles in vinden

en dan ben je oud en moe
en gaat je laatste boekje
TOE!!!

Irma Beckers

Niets kan het plezier van een papieren boekversie vervangen.
Het bladeren in het boek voor je het koopt (hoe dik, welk
lettertype, de geur, het gewicht in je hand - alles telt mee)
daarna het lezen: in de zetel of in bed, neerleggen als je
slaperig wordt of doorlezen tot een stuk in de nacht!

Margareta Lever

Papier

Gigantisch potentieel aan plezier
maar zelfs zonder inspiratie,
steeds bruikbaar als confetti

Britt De Potter

In deze tijd van computer en tablet,
van i-phones, i-pads en beeldschermpret
kom ik echt tot rust in een hele hoek
met een degelijk en écht papieren boek
het gaat niet enkel over gebarentaal
dat gevoel van het boek steunt me in het verhaal
de geur en het voelen van papier in m'n handen
doet mij al gauw in een mooiere wereld belanden
Computers, i-phones, tablets,... zijn oké
maar ik neem liever een ECHT boek mee

Anke van Eeckhout

Je was maar een
afgescheurd strookje
maar op jou,
stonden wel zijn tekens
droeg jij
wel zijn geur
hield jij wel
zijn lichaamswarmte vast!

Was ik maar jou!!!
Was ik maar één
Klein snippertje van jou
dan voelde ik mij...

KOSTBAAR!!!

Elly Plak-Ursem

Geen email,
maar jij,
jij was de boodschapper!

Haarscherp gevouwen,
vlijmscherp gestoken
in kraakhelder wit,
Kleurde jij de dag
inktzwart.

Ik vouwde aan jou
een
ezelsoor
en zo bracht jij
toch nog
GELUK!

Elly Plak-Ursem

Agressief getik op het klavier
Flitsende schermen
Nerveus knipperende cursor
Wirwar van mappen en documenten
Automatisch opgeslagen in de 'cloud'
Met één druk op de knop is alles gewist

of...

een mooi blad, gekleurd of handgeschept
klein, of mega-groot
het zachte krassen van een pen
nat of droog; kleur of sober
letters elegant of driftig strak
volgens de emoties van de schrijver
vele bladen vormen een verzameling
een boek mooi ingebonden
altijd tastbaar aanwezig

Ik heb gekozen

Christine Van Middeltem

Papier voor het leven

Je geboortekaartje schrijft de eerste regels van een verhaal dat nog moet beginnen
Je buitelt vrolijk het leven in en tekent je eerste krabbels op zonnegeel papier.
Het schoolrapport: de eerste confrontatie met de harde cijferwereld op
sneeuw witte vellen.
Groei, schrijf, reken,... leef!
Je koopt roze briefpapier voor je eerste liefdesbrief, vouwt papieren vlinders,
glimlacht, schatert, bruist...
Je hart bonst op het ritme van de woorden van zijn aanzoek.
Wat later snuif je de geur op van glossy magazines met de mooiste bruidsjurken,
laat de vellen van je woningcontract ritselen.
Je kiest met je hart het behangpapier voor het eigen nest en ja, voor jouw eerste
spruit kies je FSC-papier voor het geboortekaartje, omdat zijn toekomst belangrijk is.
Je leven kabbelt, stroomt, schrijft zijn eigen verhaal. Met de unieke geur van een
goed boek.
En neen, aan dat laatste kaartje denken we nog niet.
Nog vele jaren vliegen als snippers op de wind.

Papier voor het leven!

Anoniem

Papier

Mijn boeken worden vooral door jonge mensen gelezen, jongeren die met een
tablet of smartphone actief zijn. Toch schrijf ik nog ambachtelijk met pen en
papier. Ik kan niet anders. Ik moet kunnen schrappen, een paar woorden tussen
de regels schrijven, een vers idee vlug onderaan het blad pennen, terugbladeren...
De achterkanten van de universiteitscursussen van mijn kinderen zijn trouwens
ideaal schrijfpapier. Vroeger belanden mijn manuscripten in het containerpark,
voor mij waren ze enkel kladwerk. Tot iemand me overtuigde dat zo'n
handgeschreven manuscript te bijzonder is om zomaar weg te gooien. Sindsdien
geef ik regelmatig enkele bladen mee aan jongeren die voor een interview
langskomen. Met een beetje geluk krijgen ze dan een puntje meer voor hun
schooltaak. Waarvoor papier al niet nuttig kan zijn.

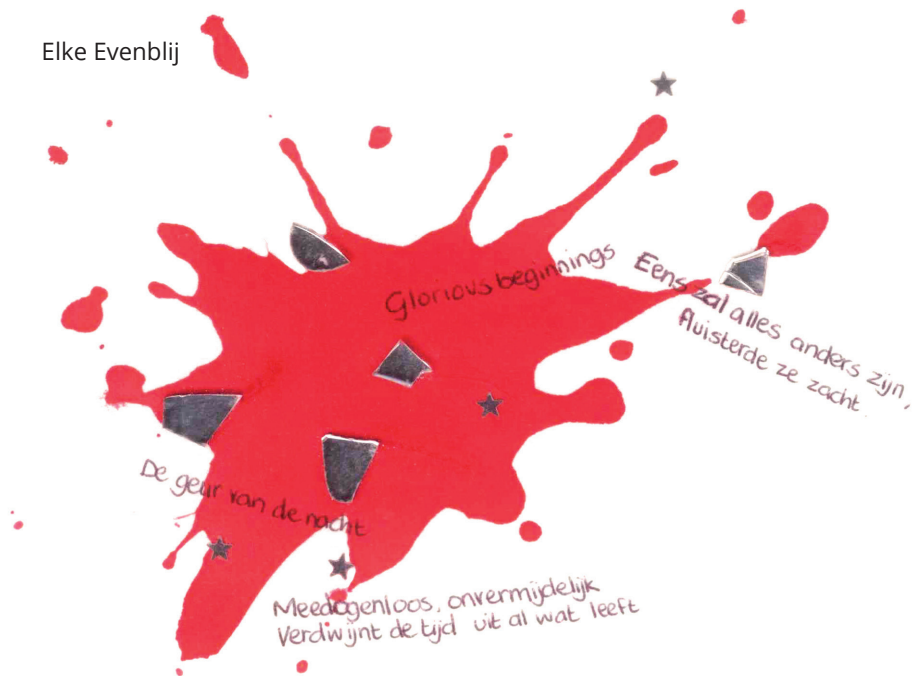
Dirk Bracke

Tot in het diepst van mijn vezels
geen onbeschreven blad
felle woordengesels
of ik een reuzen honger had

Stan van Regenmortel

Op papier komt al wat vastzit los.
Leegte stort zich op het blad en huilt hartverscheurend.
Blijdschap danst erover en laat een laagje geluk achter
waarin harde scherven van gebroken dromen krassen
en zwervende gedachten een wereld scheppen
van zwart op wit.
Zelfs de stilte vindt een plaats om te zijn?
Op papier komt al wat vastzit los
en wordt al wat loskomt vastgelegd.

Elke Evenblij

Ode aan papier

Het papier
lonkt naar me,
hunkert naar me,
roept me bijna
smekend.
Ik bezwijk
en geef toe.
Ik val en smelt
samen met de
korrelige substantie
die leeg en onbeschreven
gevuld wenst te worden.
Mijn hand beweegt de pen
die zich sensueel nestelt
tussen mijn vingers.
Woorden vullen
de leegte.

Het onbeschrevene
beschrijvend.
Het kale vel wordt
aangekleed.
De lege massa
bekleed.
Tekens, letters tot
woorden aaneengerijgd
als parels die zorgvuldig
geknoopt worden.
Eén met de materie
van witte ondergrond
wordt de mooiste poëzie
-nog steeds-
op papier geboren.

Nancy Meelens

Ik beschrijf je.
Jij bent mijn ode waard.

Op jouw huid kerf
ik mijn woorden.
Mijn woorden zijn
zwaardsteken in je rug
en dolken in het hart.

Ja, je leeft en
ik moet je pijnigen,
Pijnigen met de gedachten
... die ik je toevertrouw.

Mijn papier is
mijn vrouw,
de ring is
de handtekening.

Derrel Niemeijer

Zachtjes druk je
tegen mijn bladspiegel aan
wit en ongestreken

je neemt geen blad
voor de mond

druk druk druk
zet je jouw zinnen
op mijn vezels

recto verso
rillend van
papier.

Anoniem

Ode aan papier

Een date gestript

geen schuchtere koppen of kammetjes
door het haar
verknipt draaien we rond

op blanco binnenwerk
een shot van de machine
I've moved your chair

en boffen
een vierkante meter oogst
links of rechts valt er een brokstuk in zee

talking blues in je hoofd
papier dat door de kamer
loopt
'R u mine'? de vraag
stellen is ze beantwoorden
voor een man

Leen Pil

Ode aan papier

Sprankelend wit lonkt
ik stoei met zinnen
streel woorden op papier
ik schrijf tussen de regels
wat jij niet lezen kan

Liliane Melis

Ode aan papier...

Lezen en schrijven, ik doe het vaak digitaal. Laptop, iPad, smartphone. Ze bieden fantastische mogelijkheden. Kranten en tijdschriften van over de hele wereld op je scherm. Berichten weg en weer tikken met vrienden in Antwerpen of New York.

Lezen en schrijven, ik doe het vaak en graag op papier.

Op papier dat goed aanvoelt: wat dikker, vloeiend en vooral mat.

Magazines betast ik, voor ik ze koop. Wrijven over de cover, de bladzijde voelen.

De papierkeuze in een gewichtig argument.

Foto's zijn sprekender op mooi papier, nog een argument.

En dan languit in de zetel met dat boek of boekje

Schrijven op papier, dat is bij mij op vergaderingen verschijnen met een zwart notaboekje, je weet welk ik bedoel.

Schrijven op papier, dat is ook kattedelletjes aan de kinderen. Hun papieren antwoorden zijn zoveel groter, intenser, kleurrijker dan de emails waarbij ze net de knop voor emoticons en uitroeptekens ontdekt hebben.

Lezen en schrijven, ik zal het altijd op papier blijven doen.

Trui Moerkerke